

Lëk alɔŋ juëkjuëk ë riem:

Athör ë lëk kën ee wët teet yic rin ba kë cɔl yïin a juak guöp riem ɲic ku ɲic kë ba ɲöŋth. Jaamë kek akiëm du alɔŋ kë cɔl yïin a juak guöp riem (ku tekda bë yï juak guöp riem) ku det lɔn leŋ yen dhël bïn pial ka yï këc guak guöp riem.

Ye ɲö bë ɣɛen cɔl a juak guöp riem?

Tekda bë yï juak guöp riem tē:

- > kuëer yïn apɛy ka yï ret, dhiët wälä tē cïn yök rör ɲuëën.
- > thöök yïn guöp riem thit (riem aliir) ku a cïn döny dëd bë ya lac dhuök yï guöp ku liu kuat wäl dëd bï kony.
- > cï guäp du cak rëk bë ciën riem yam ye ben looi. Tekda ka mök ë yuɔm ku a cë cak wälä tekda ka dönykimo (chemotherapy) a cï yoom.

Ye kuat rim yïndä ye kɔc juak gup?

Rim ye juaar aa ye tēk yïic arak juäac ku töu keek bæek wälä kajaac yïic. Keya, ka yïn a bë jal ya juak kuat riem wën liu yï guöp. Kuëet ë rim ka diëëŋ ye kɔc lac juak gup aa kïk:

- > Riem thit – yen ee riem dhie aliir tek guöp yic ebën.
- > Kɔlkɔl – yen ee riem dhie tëtök kɔl bë riem kōc kuër.
- > Dhiäkdhiäk – yen ee riem dhie ye kɔlkɔl rëer thïn (kä tëtök kɔl bë cï ben kuër) ku a leŋ kä kök rëer thïn cëmën miökdit (proteins) ku magëltuaany (antibodies).

Ye ɲö lëu bë wäac tē juëk raan guöp riem?

Yothralia aŋäär pinynhom alɔŋ gëlgël këŋ wäac tē juëk raan guöp riem, bëyakëdän, cëmën kuat döc, juëkjuëk ë riem ee dhiel laŋ tē thiin lëu bë wäac.

Käk röt lac wäac tē juëk raan guöp riem aa leŋ yïic:

- > Thëeth wälä akuŋ (akuök) thiin koor.
- > Kuëth ë piu, rëk bë raan duër pën wëi, apɛy guöp tē yen raan cë dhiɔp ku kɔc wënthëer rëer ke cë puöth cak.

Kä ce röt lac wäac tē juëk raan guöp riem aa leŋ yïic:

- > Juëkjuëk bï yï juak guöp riem wäac ke riem ku.
- > Muön ɲuëën bïn muön ke riem cï yï juak, cëmën kuat muön wälä rör ë yökÿök.
- > Juëkjuëk bï yï juak guöp riem leŋ yic tuaany, cëmën riem leŋ yic käm.

Kɔc ë luɔy aa cë piöc apɛy mik kɔc ya muk ɲiim bë na leŋ raan muön ke riem cï ye juak guöp ka lɔckä dööt.

Ye kɔc juak gup riem kadä?

Rääl a ye dhiöm kōu ku jɔl riem ya dhiëm thïn amääch, ku ee ya rääl kök/ciin, ku kueny ayutöl alööt yic bë rot tek raan guöp.

Kajany tööŋ ë riem a lëu bë wäl raan guöp thäat ka 4 ku a lëu bë lac wuöl tē wïc yeen keya.

Kɔc lui panakim aa bï thiëc apath rin bïk yï deet tē miit kek yïin guöp riem thïn ɲɔcɔt ku benkä yï thiëc apath ba rot ben lueel tē cï kek thiök ke kaam bï kek yï juak guöp riem. Apath ba dhiel ceŋ alaŋ cë gät kōu riem ku, ku ye kɔc lëk riem ku ebën ku kööl ka dhiëët yïin tē thiëc yïin ba rot lueel. Kën a dhil looi keya rin bë yï cï juak guöp riem ka bë gäm rään dëd ce yïin (raan cï riem kun liäp). Jaamë tē leŋ yen kë ye tiŋ wäac tē thiëc kɔc panakim yïin bïk yï deet. Det apath lɔnadä ka wël alaŋ du (gut kit cï ke göt) aa rëer nyien den 100% yic.

Ba guäp dië yök yindä tē juək yēen riem?

A cīn kēn rot waar tēn kōc juāc tē juək keek gup riem. Bëyakēdån yen leŋ yen kōc kōk theeth, ku dōm wiir keek wälä kuk keek tē juək keek gup riem. Käkä aa röt lac looi tē leŋ yen tē cī raan muön amääh ke riem juək yeen. Käkä aa lëu bē ke dōc wal ë kīim (rin bē theeth ye yic tek) wälä a lëu bē awur ë riem dhiim raan guöp tek yiic bē riem wat amääh.

Kōc lui panakim aa bī muk nom kaam juək yīin guöp riem rin bē na leŋ kē wāac ka lōckä tīŋ. Dhöl bī kek yī muk nom aa leŋ yiic ruenyrueny bī kek cāth ë riem rāal yic ya ruany, ku themkä awur ë riem räl ku yiic ku yekä atuny guäp du them kuat tē cī kek yuul. Na leŋ tē thiin yök ka wāac yī guöp, ka yī lēk akuonyakim ka cīn agāau.

Lëu ba jaai juëkjuëk ë riem?

Dōc ee yīn kē du lōc. Yīn a leŋ riel bīn jaai juëkjuëk ë riem, bëyakēdån yen peth yen ba kē bē rot luōi yīin kaŋ deet ka yī kēc gua jaai. Na leŋ kē cōl yīin a jey juëkjuëk ë riem, manha ka yī lēk wēt akiēm du yemēn.

Kä ba thiëc akiēm du

- Ye nõ peth yen bē ya juak guöp riem?
- Leŋ döny dēd lëu bē gām yēen ku päl juëkjuëk ë riem?
- Leŋ dhöl lëu bī yēn yök dōc?
- Kuat kē dēd kē deet, kē diir yīin ku kē wīc bē teet yic.

Tē ret yīin dhël cē guir wēnthēer:

- Leŋ kē lëu ba looi rin bē riem kiē ke yiic juak röt ku cē yēen ben juak riem?
- Koor riem thit (riem aliir) ya guöp wēnthēer ku ye nõ lëu ba looi ba rim juak yiic?
- Lëu rot bē riem kiē miit ku dhuk keek ya guöp tē kuēr yēn apēy ret yic?

Kä path ba ke lēk akiēm du

Apath ba wēt lēk akiēm du tē ye yīn:

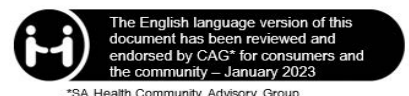
- Raan leŋ wēt jey yīn bē yī cī juak guöp riem.
- Raan cē kaŋ muön ke riem juək riem ku yiic.
- Raan leŋ kē ye wīc tē juək yīin guöp riem.
- Raan dēk wal riem liöör (cēmēn aspirin, warfarin, clopidogrel, apixaban, dabigatran, rivaroxaban), rin ye riem cē liöör wat apēy tē ret raan. Na ye raan la ret, ka yī thiëc akiēm du lōn lëu yen rot ba kōc dēkdēk wal kē ka yī kēc gua rēt ku thiëc aya ye kaam yindä bīn kōc dēkdēk ku jal yī rēt. Muk yī nom manha, rin pial du, lōnadä ka akiēm du rot yen leŋ njēec bī yen wēt kēn lueel rin tēkdä ka kōc bīn kōc dēkdēk wal kē yen rac rēk bē kuēr du ret yic cak nuēn.
- Raan dēk kuat wal kōk (gut wal ye wec) ku wal dhie ye yōc path (ke kēc akim gāt raan) rin wal kōk kam wal kē aa riem liöör aya.

Nō bē rot looi tē leŋ yen dēd diir yēen alōŋ juëkjuëk ë riem?

Na leŋ kē diir yīin, cōkalōn yīn ye yök ka ye kē thiin puol yic, ka path ba jam kek akiēm u, akuonyakim wälä gēm.

Na wīc lēk kōk:

Na lōŋ riel yīn kuen lōkayukar ku a wīc ba wēl kōk njic alōŋ juëkjuëk ë riem, ka tēkdä lōkayukar kē aa bē piath ke yīin: www.lifeblood.com.au/patients

Athör cē guir tēn raan wīc dōc aa tōu:
www.sahealth.sa.gov.au/bloodorgantissue